

De Wijze en de Dwaas - de Alchemist in Woord en Beeld

- De alchemist in woord en beeld -

Minisymposium vrijdag 11 april 2008

Was het dwaas om te zoeken naar de “steen der wijzen” die lood in goud zou veranderen? Of het levenselixir voor permanente jeugd of eeuwig leven? Werd de Wijze er wijzer van? Wie waren de sponsors van dit onderzoek? Waren de onderzoekers gelovers, bedriegers, of oervaders van de moderne chemie?

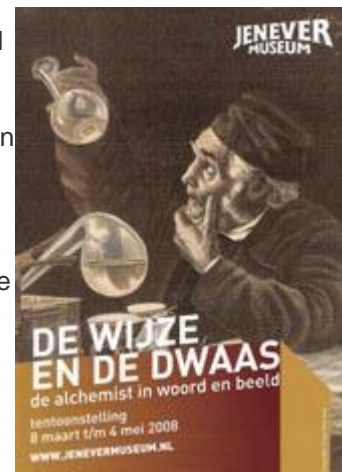
De eeuwenlange zoektocht heeft noch steen, noch elixir opgeleverd. Wel kwamen veel kennis en vooral kunde op allerlei gebied voort uit deze vroege, in onze ogen misschien primitieve chemie. Deze scheikunde was niet alleen verknoopt met metallurgie, procestechnologie, destilleerkunst, farmacie en geneeskunde, maar was ook sterk verstrengeld met religieus, filosofisch en levensbeschouwelijk denken.

De jong overleden fysisch chemicus dr. Arthur Brinkman verzamelde rond het thema alchemie tientallen gravures, etsen, houtsneden en litho's van de 15e tot en met 20e eeuw. De prenten naar schilderijen van Breughel en Teniers zijn het meest bekend.

Naast het woord uit boek en manuscript leveren de beelden uit deze verzameling een essentiële bijdrage aan ons inzicht in de alchemie van de Lage Landen.

De alchemistische activiteiten werden destijds niet alleen bewonderd en aangemoedigd, maar riepen evenzeer satire, spot en kritiek op. Deze dualiteit blijkt uit de unieke verzameling van dr. Brinkman, die met meer

dan 60 (!) prenten vanaf 8 maart t/m 4 mei 2008 te zien is in het Jenevermuseum in Schiedam (www.jenevermuseum.nl).

De collectie is voor het eerst in zijn geheel in Nederland te zien. De zeldzame verzameling omvat niet alleen een houtsnede van Albrecht Dürer uit de 15e eeuw, het befaamde satirische “familietafereel” van Pieter Breughel de oude en gravures van Basan en Crispyn van de Passe de oude, maar ook Engelse karikaturen uit de jaren rond 1800, en zelfs enkele prenten uit het midden van de 20e eeuw. De Chemie Historische Groep (CHG) van de KNCV organiseert rond de Brinkman collectie samen met het Jenevermuseum en bevriende organisaties een minisymposium:

“DE WIJZE EN DE DWAAS”

– percepties van de Alchemist door de Eeuwen heen –

Programma:

- 10.15 – 10.45 Ontvangst met koffie
10.45 – 11.00 *Inleiding*
Dr. Harre Kayen (CHG, ex Shell en Universiteit Leiden)
11.00 – 11.30 *Ontstaan en evolutie van de Alchemie in de Nederlanden*
Prof. Dr. Eric van Schoonenberghe (Kath. Hogeschool St. Lieven Gent)
11.30 – 12.00 *Chemie, Alchemie en Iatrochemie verbeeld in de Gouden Eeuw*
Dr. Eric Jorink (Huygens Instituut Kon. Ned. Ac. v. Wetenschappen)
12.00 – 12.15 Pauze
12.15 – 12.45 *Alchemisten in Prent en Praktijk*
Prof. Dr. Harry Snelders (em. Universiteiten Utrecht en Amsterdam)
12.45 – 13.15 Lunchbuffet
(soep + broodjes + ragout + fruit + melk + koffie/thee)
13.15 – 14.30 Bezoek aan de prentenexpositie en de collectie van het jenevermuseum
14.30 – 15.00 *Isaac Hollandus, de Alchemist van Stolwijk?*
Dr. Annelies van Gijsen (Universiteiten Antwerpen en Gent)
15.00 – 16.30 Afsluiting, jeneverproeven en zo verder...

Verdere gegevens:

- Wanneer** Vrijdag 11 april 2008 (10.15 – 16.30 uur)
Waar Jenevermuseum Schiedam
Lange Haven 74 – 76
3111 CH Schiedam
Routebeschrijving via www.jenevermuseum.nl
Kosten deelname € 40,00 p.p. inclusief museumrondgang (normaal € 4,40), koffie, thee, lunchbuffet en jeneverproeverij.
Reducties U bent lid van de CHG. U betaalt slechts € 17,50 p.p.
U bent lid van de Haarlemse Chemische Kring (HCK) en u wordt lid van de CHG. U betaalt € 27,60 p.p. inclusief CHG lidmaatschap voor 2008 (normaal € 15,00 per jaar).
Aanmelding Door overmaken vóór 6 april 2008 van uw bijdrage op bankrekening 30.54.14.801 t.n.v. A.H.M. Kayen / CHG te Barendrecht en tevens intekenen via info@kayen.nl (om u snel te kunnen bereiken in geval van overtekening).
Aantal deelnemers maximaal 50 personen
Overtekening Inschrijving op volgorde betalingsbinnenkomst.
Bij overtekening ontvangt u bericht - mits uw (email) adres bekend is - en worden de deelnemersgelden automatisch teruggestort.
Dringend verzoek Heeft U een museumkaart? Wilt U die meenemen?
Dan bespaart U het museum kosten.
Vragen? tel. 0180 614 775 (Harre Kayen) of via info@kayen.nl onder vermelding van uw telefoonnummer.

